

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИНING МАЪМУРИЙ ЖАВОБГАРЛИК ТЎҒРИСИДАГИ КОДЕКСИ

БИРИНЧИ БЎЛИМ УМУМИЙ ҚОИДАЛАР

I боб. АСОСИЙ ҚОИДАЛАР

1-модда. Маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги қонун ҳужжатлари

Маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги қонун ҳужжатлари ушбу Кодекс, Ўзбекистон Республикаси қонунлари, Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг қарорлари, Ўзбекистон Республикаси Президентининг фармонлари, Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг қарорлари, Қорақалпоғистон Республикаси қонунлари, Қорақалпоғистон Республикаси Жўқорғи Кенгесининг ва Вазирлар Кенгашининг қарорлари, халқ депутатлари вилоятлар ва Тошкент шаҳар Кенгашларининг, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимларининг қарорларидан иборатдир.

Ушбу Кодекс қоидалари мазкур Кодексга киритилмаган қонун ҳужжатларида содир этганлик учун жавобгарлик назарда тутилган маъмурий ҳуқуқбузарликларга ҳам тааллуқлидир.

2-модда. Маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги қонун ҳужжатларининг вазифалари

Маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги қонун ҳужжатлари инсон ва жамият фаровонлиги йўлида фуқароларнинг ҳуқуқ ва эркинликларини, мулкни, давлат ва жамоат тартибини, табиий муҳитни муҳофаза қилишни, ижтимоий адолат ва қонунийликни таъминлашни, маъмурий ҳуқуқбузарликлар тўғрисидаги ишларнинг ўз вақтида ва объектив кўриб чиқирилишини, шунингдек бундай ҳуқуқбузарликларнинг олдини олишни, фуқароларни Ўзбекистон Республикаси [Конституцияси](#) ва қонунларига риоя этиш руҳида тарбиялашни ўз олдига вазифа қилиб қўяди.

Бу вазифаларни амалга ошириш учун ушбу Кодекс қандай ҳаракат ёки ҳаракатсизлик маъмурий ҳуқуқбузарлик ҳисобланишини, маъмурий ҳуқуқбузарликни содир этган шахсга нисбатан қайси орган (мансабдор шахс) томонидан қай тартибда қанақа маъмурий жазо қўлланилиши ва ижро этилишини белгилайди.

3-модда. Маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги қонун ҳужжатларининг принциплари

Маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги қонун ҳужжатлари қонунийлик, фуқароларнинг қонун олдида тенглиги, демократизм, инсонпарварлик, одиллик ва айб учун жавобгарликнинг муқаррарлиги принципларига асосланади.

4-модда. Маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги қонун ҳужжатлари соҳасида Ўзбекистон Республикасининг ваколатлари

Маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги қонун ҳужжатлари соҳасида қуйидагилар Ўзбекистон Республикаси ихтиёрига берилади:

маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги қонун ҳужжатларининг принципларини аниқлаш ва умумий қоидаларини белгилаб бериш;

маъмурий жавобгарликка сабаб бўладиган ҳаракат ёки ҳаракатсизликни, маъмурий ҳуқуқбузарлик тўғрисидаги ишларни кўриб чиқиш ваколатига эга бўлган органлар тизимини (мансабдор шахсларни), мазкур ишларни юритиш ва чиқарилган қарорларнинг ижроси тартибини белгилаш;

маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги қонун ҳужжатлари соҳасида Қорақалпоғистон Республикасининг ваколатларини белгилаш;

вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимият вакиллик органлари ҳамда ҳокимлари маъмурий жавобгарлик назарда тутиладиган қарор қабул қилишлари мумкин бўлган масалалар доирасини белгилаш.

5-модда. Маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги қонун ҳужжатлари соҳасида Қорақалпоғистон Республикасининг ваколатлари

Маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги қонун ҳужжатлари соҳасида қуйидагилар Қорақалпоғистон Республикаси ихтиёрига берилади:

жамоат тартибини сақлаш масалалари бўйича, башарти бу масалалар ушбу Кодекс билан тартибга солинмаган бўлса, шунингдек табиий офатлар ва эпидемияларга қарши кураш масалалари бўйича маъмурий жавобгарлик белгилаш;

ушбу Кодекснинг [90](#), [109](#), [110](#), [161](#), [162-моддаларига](#), 164-моддасининг [иккинчи қисмига](#), [168-моддасига](#) биноан бузилиши маъмурий жавобгарликка сабаб бўладиган қоидаларни белгилаш.

6-модда. Маъмурий жавобгарлик тўғрисида қарорлар қабул қилиш борасида маҳаллий давлат ҳокимияти органларининг ваколатлари

Халқ депутатлари вилоятлар ва Тошкент шаҳар Кенгашлари, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимлари қуйидаги ваколатларга эгадирлар:

жамоат тартибини сақлашга доир масалалар юзасидан, башарти бу масалалар ушбу Кодекс билан тартибга солинмаган бўлса, шунингдек табиий офатлар ва эпидемияларга қарши кураш масалалари бўйича уларни бузганлик учун маъмурий жавобгарликка тортиш назарда тутилган қарорлар қабул қилиш;

ушбу Кодекснинг [90](#), [109](#), [110](#), [161](#), [162-моддаларига](#), 164-моддасининг [иккинчи қисмига](#), [168-моддасига](#) биноан бузилиши маъмурий жавобгарликка сабаб бўладиган қоидаларни белгилаш.

Масалан, қаранг: Фарғона вилоят ҳокимининг 2016 йил 22 апрелдаги 139-сонли қарори билан тасдиқланган «Жамоат жойларида тартибни сақлаш, ободонлаштириш ва санитария қоидалари»нинг 43-

банди иккинчи хатбошиси, Тошкент шаҳар ҳокимининг 2012 йил 14 июндаги 495-сонли қарори билан тасдиқланган «Тошкент шаҳрида жамоат тартибини сақлаш, ободонлаштириш ва санитария қоидалари»нинг XI боби.

7-модда. Маъмурий ҳуқуқбузарликларнинг олдини олиш

Давлат органлари, фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари, жамоат бирлашмалари маъмурий ҳуқуқбузарликларнинг олдини олиш, уларнинг содир этилишига олиб келувчи сабаблар ва шароитларни аниқлаш ҳамда бартараф этишга, фуқароларни онгли, интизомли бўлиш, Ўзбекистон Республикаси Конституцияси ва қонунларига риоя қилиш руҳида тарбиялашга йўналтирилган тадбирлар ишлаб чиқадилар ва уларни амалга оширадилар.

Маҳаллий давлат ҳокимияти органлари Ўзбекистон Республикаси Конституциясига, Қорақалпоғистон Республикаси ҳудудида эса Қорақалпоғистон Республикаси Конституциясига ҳам мувофиқ қонунийлик, ҳуқуқ-тартибот ва фуқаролар ҳавфсизлигини таъмин эта бориб, ўз ҳудудларида барча давлат органлари ва жамоат бирлашмаларининг маъмурий ҳуқуқбузарликларнинг олдини олиш борасидаги ишларини мувофиқлаштириб турадилар, ички ишлар органлари, вояга етмаганлар ишлари бўйича идоралараро комиссиялар ҳамда уларга ҳисобдор маъмурий ҳуқуқбузарлик билан кураш олиб

бoрyвчи бoшкa oрганлар фaолиятигa рaхбaрлик қилaдилaр.

(7-мoддaнинг иккинчи қисми Ўзбекистон Рeспубликaсининг 2017 йил 14 сeнтябрдaги ЎРҚ-446-сонли Қонун тaхриридa — ЎР ҚХТ, 2017 й., 37-сон, 978-мoддa)

8-мoддa. Мaъмурий ҳуқуқбузaрлик учун тaъсир кўрсaтиш чoрaларини қўллaниш вaқтидa қонунийликни тaъминлaш

Мaъмурий ҳуқуқбузaрлик учун ҳeч ким қонун ҳужжaтларидa бeлгилaнгaн aсoслaр вa тaртибдaн бoшқaчa тaрздa тaъсир кўрсaтиш чoрaсигa тoртилиши мумкин эмaс.

Мaъмурий ҳуқуқбузaрлик тўғрисидaги ишларни юритиш қонунийликкa риoя қилиш aсoсидa олиб бoрилaди.

Тeгишли вaкoлaт бeрилгaн oрганлар вa мaнсaбдор шaхслaр мaъмурий тaъсир кўрсaтиш чoрaларини ўз вaкoлaтлaри дoирaсидa қўллaйдилaр.

Мaъмурий ҳуқуқбузaрлик учун тaъсир кўрсaтиш чoрaларини қўллaниш чoғидa қонун ҳужжaтлaри тaлaбларигa риoя этилиши вaкoлaтли юқoри турувчи oрганлар вa мaнсaбдор шaхслaр тoмoнидaн мунтaзaм рaвишдa нaзoрaт қилиб турилиши билaн, прoкурoр нaзoрaти билaн, шикoят бeриш ҳуқуқи билaн тaъминлaнaди.

9-модда. Маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги қонун ҳужжатларининг амал қилиши

Маъмурий ҳуқуқбузарлик содир этган шахс бу ҳуқуқбузарлик содир этилган вақт ва жойда амал қилиб турувчи қонун ҳужжатлари асосида жавобгарликка тортилади.

Ўзбекистон Республикасининг байроғи остидаги ёки Ўзбекистон Республикасининг портида рўйхатга олинган ва Ўзбекистон Республикаси ҳудудидан ташқарида очик ҳаво ёки сув бўшлиғида бўлган кемада маъмурий ҳуқуқбузарлик содир этган шахс, агар Ўзбекистон Республикасининг халқаро шартномасида бошқача тартиб назарда тутилмаган бўлса, ушбу Кодексга мувофиқ маъмурий жавобгарликка тортилади.

(9-модда Ўзбекистон Республикасининг 2008 йил 8 апрелдаги ЎРҚ-145-сонли Қонуни асосида иккинчи қисм билан тўлдирилган — ЎР ҚХТ, 2008 й., 14-15-сон, 88-модда)

Маъмурий ҳуқуқбузарлик учун жавобгарликни енгиллаштирувчи ёки бекор қилувчи ҳужжатлар орқага қайтиш кучига эгадир, яъни ушбу ҳужжатлар чиққунга қадар содир этилган ҳуқуқбузарлик ҳолларига ҳам тааллуқлидир. Маъмурий ҳуқуқбузарлик учун жавобгарликни белгиловчи ёки жавобгарликни кучайтирувчи ҳужжатлар эса орқага қайтиш кучига эга бўлмайди.

Қаранг: Ўзбекистон Республикасининг 2012 йил 24 декабрдаги ЎРҚ-342-сонли «Норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар тўғрисида»ги Қонуннинг 31-моддаси иккинчи қисми.

Маъмурий ҳуқуқбузарлик тўғрисидаги ишлар ҳуқуқбузарлик тўғрисидаги иш кўрилаётган вақт ва жойда амал қилиб турган қонун ҳужжатлари асосида юритилади.